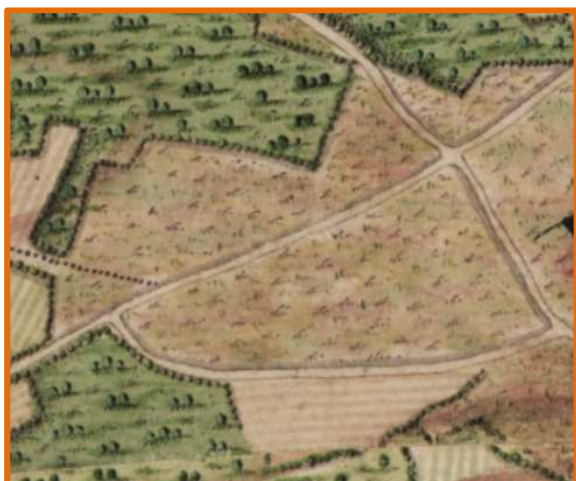

ARCHEOLOGIENOTA MOLENSTEDE - KRUISSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN, G. VERBELEN
E. DIRIX, A. SYS, E. AUDENAERT
& K. BOUCKAERT

JANUARI 2018

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Molenstede - Kruisstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Annelien Sys, Evelien Audenaert
en Kevin Bouckaert

Opdrachtgever

Landmeterskantoor Vanderwegen bvba
Rotspoelstraat 160
3001 Heverlee

Projectnummer

2017K341

Plaats en datum

Kortenaken, januari 2018

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2017K341
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie.....</i>	<i>9</i>
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>11</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>15</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	<i>15</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>21</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	22
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>22</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>22</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>22</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	<i>23</i>
5	Bibliografie	24
6	Figurenlijst.....	25
7	Plannenlijst.....	26

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota bij een verkavelingsaanvraag is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij verkavelingsvergunningen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

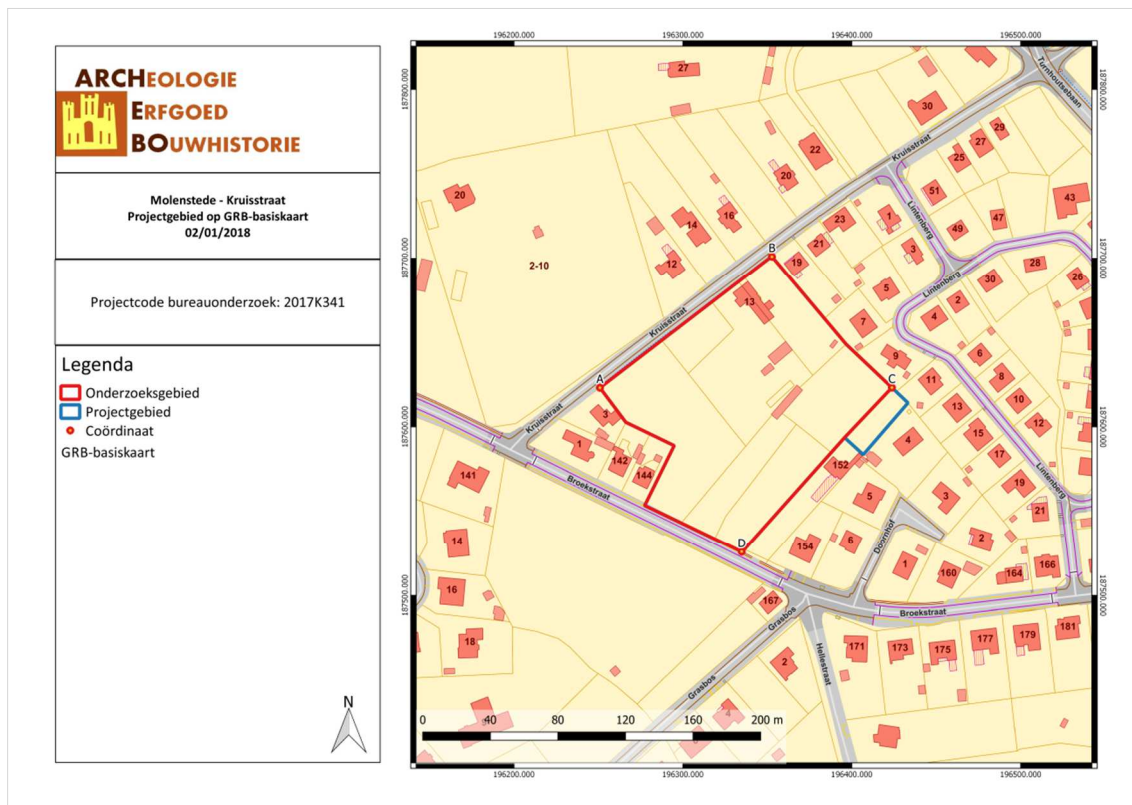
Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Landmeterskantoor Vanderwegen bvba een archeologienota opgemaakt voor percelen gelegen aan de Kruis- en Broekstraat te Molenstede in de provincie Vlaams-Brabant. In totaal worden 23 bouwzones en wegenis op het terrein voorzien. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ongeveer 16 280 m².

Aangezien de aanvraag voor een verkavelingsvergunning pas na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon was D. Vanderwegen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het

terrein en de geplande werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

Administratieve fiche		
Naam site:	Molenstede - Kruisstraat	
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem	
Ligging:	Provincie Vlaams-Brabant, Diest, Molenstede, Kruisstraat	
Kadaster:	Afdeling 4, Sectie H, percelen 84F3, 84 ^E 3, 84D3, 84W2, 84V2, 84T2, 84A3, 84L2, 84P2, 84R2 & 84Y2	
Coördinaten:	A	X 196250,891
		Y 187623,115
	B	X 196352,721
		Y 187701,054
	C	X 196423,745
		Y 187623,194
	D	X 196334,826
		Y 187525,823
Opdrachtgever:	Landmeterskantoor Vanderwegen bvba Rotspoelstraat 160 3001 Heverlee	
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba	
Projectcode bureauonderzoek:	2017K341	
Projectleiding:	Jan Claesen	
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014	
Bewaarplaats archief:	ARCHEBO bvba (tijdelijk)	
Grootte projectgebied:	Ca. 16 280 m ²	
Uitvoeringsperiode:	4 januari 2018	
Reden van de ingreep	Verkaveling	
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.	
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, Steentijd	

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het onderzoeksgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

MOKR/02/01/18/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018).

MOKR/02/01/18/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het onderzoeksgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed om nadien bij de aanvraag gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. Het slopen van de fundamenteën onder het maaiveld mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog.

De aanwezige bomen dienen eveneens eerst gekapt worden tot op het maaiveld. Stronken en wortels mogen pas verwijderd worden na of in functie van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt langs de Kruis- en Broekstraat te Molenstede in de provincie Vlaams Brabant. Momenteel is er in het meest noordelijke deel van het onderzoeksgebied bebouwing aanwezig. Hiernaast wordt het terrein ingenomen door bos en weiland.

Figuur 4: Het projectgebied gezien vanaf de Broekstraat (Google Street view, 2010).

Figuur 5: Het projectgebied gezien vanaf de Kruisstraat (Google Street View, 2010).

Figuur 6: Projectgebied gezien vanaf de Kruisstraat (Google Street View, 2010).

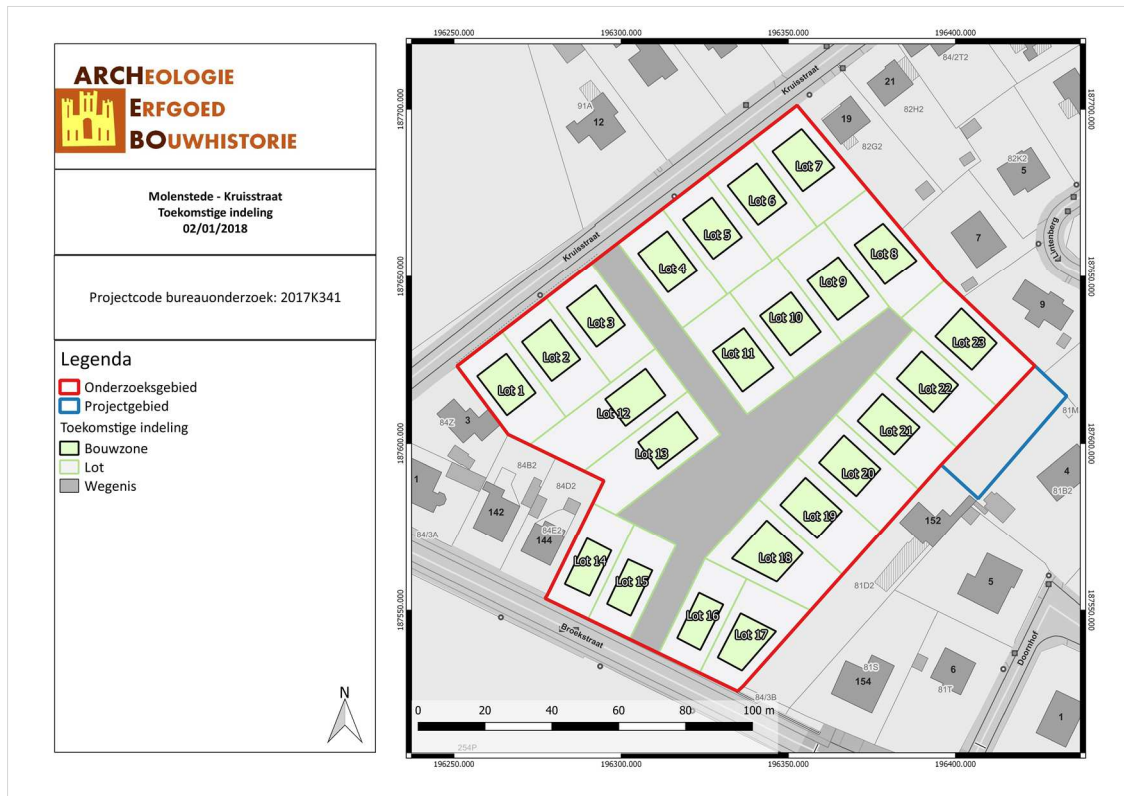

MOKR/02/01/18/3 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).

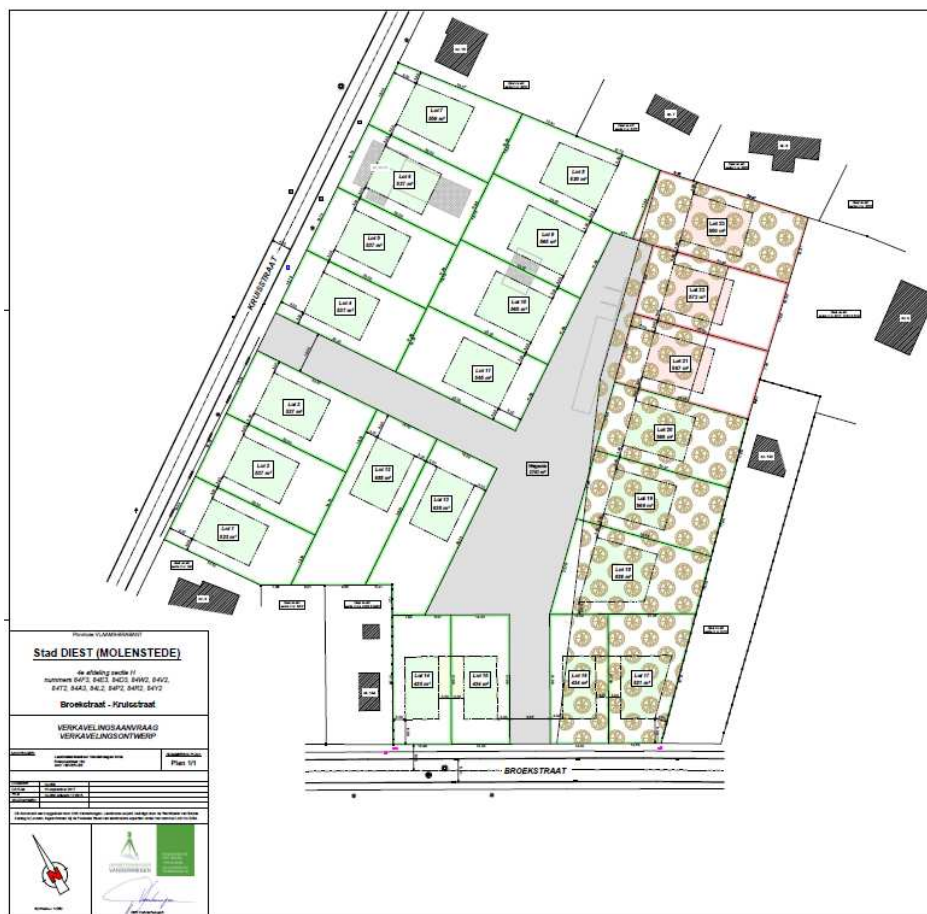
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De initiatiefnemer plant de verkaveling van enkele percelen gelegen langs de Kruis- en Broekstraat in Molenstede. In totaal worden 23 loten met bouwzones en wegenis op het terrein voorzien.

MOKR/02/01/18/4 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 9: Toekomstplan (Landmeterskantoor Vanderwegen bvba, 2018).

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferencierte vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

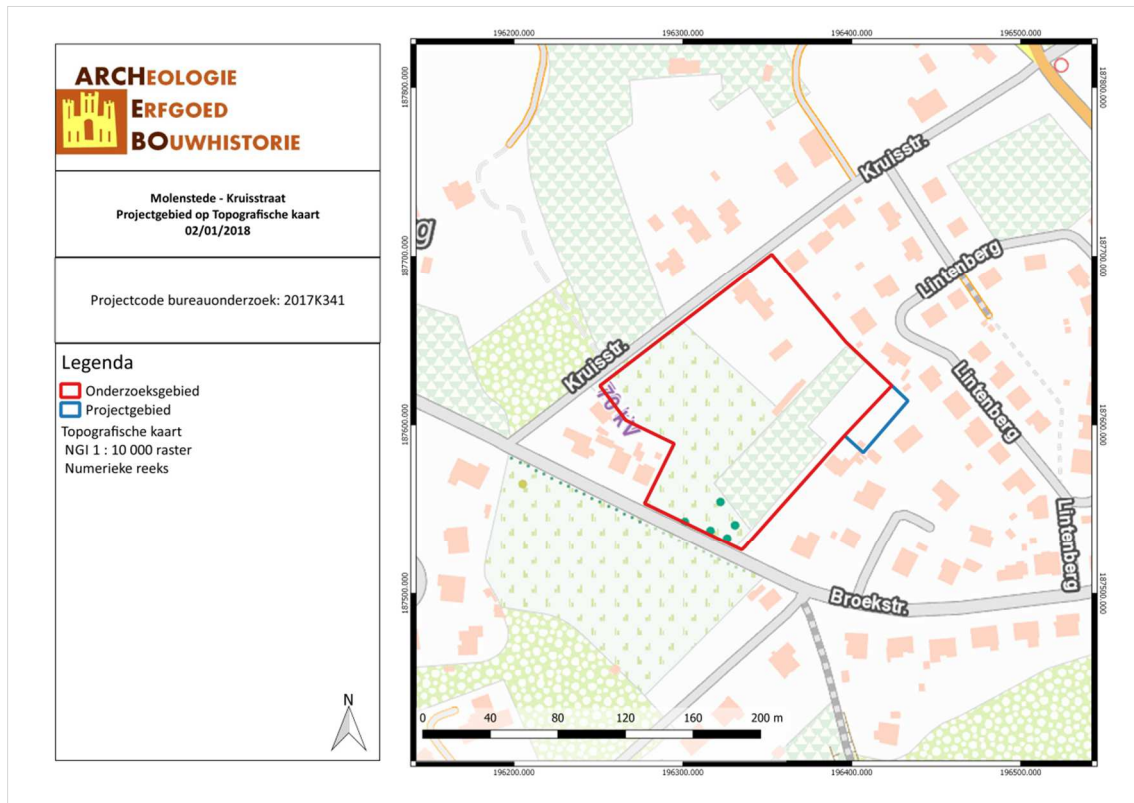
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

Het projectterrein bevindt zich in een woonwijk net buiten het centrum van Molenstede langs de Kruisen Broekstraat. Momenteel is het terrein voor een deel bebouwd, ingenomen als bebost gebied en weiland.

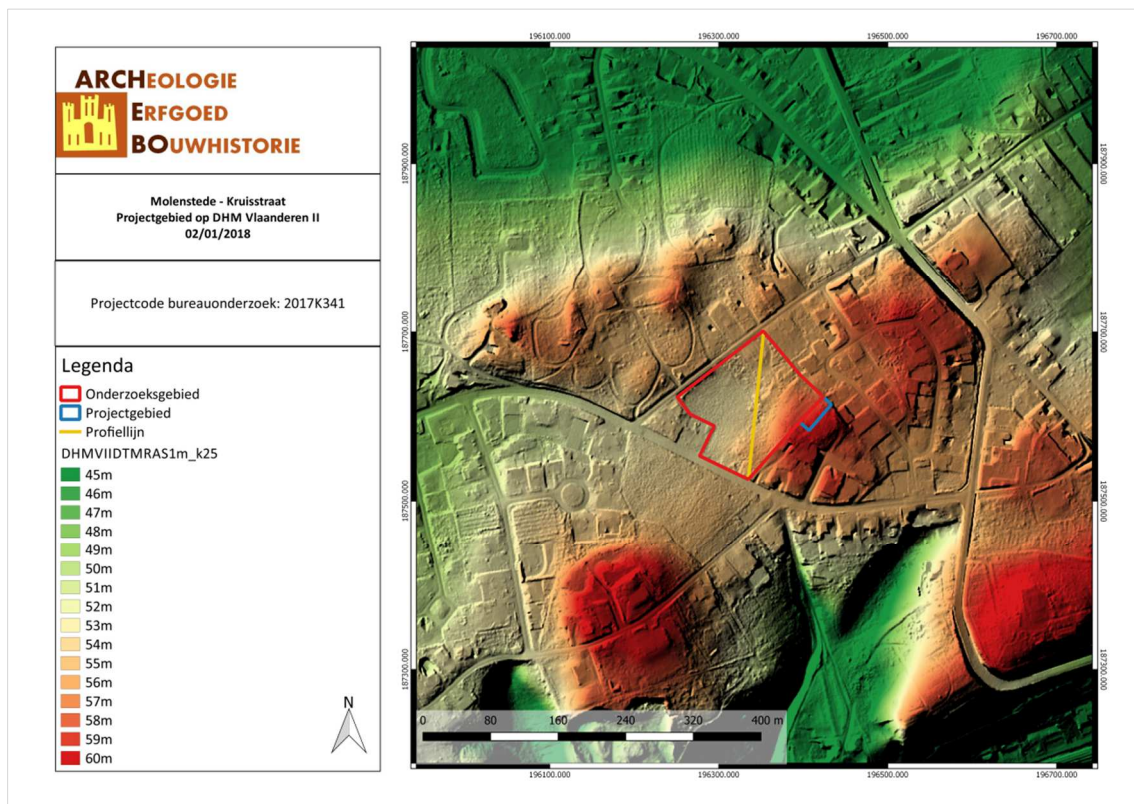
Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het gebied tussen ongeveer 54.5 en 56 m boven de zeespiegel. Kadastraal gezien ligt het onderzoeksgebied in afdeling 4, sectie H, percelen 84F3, 84E3, 84D3, 84W2, 84V2, 84T2, 84A3, 84L2, 84P2, 84R2 en 84Y2.

Op ongeveer 500 m ten zuiden van het projectgebied stroomt de Demer.

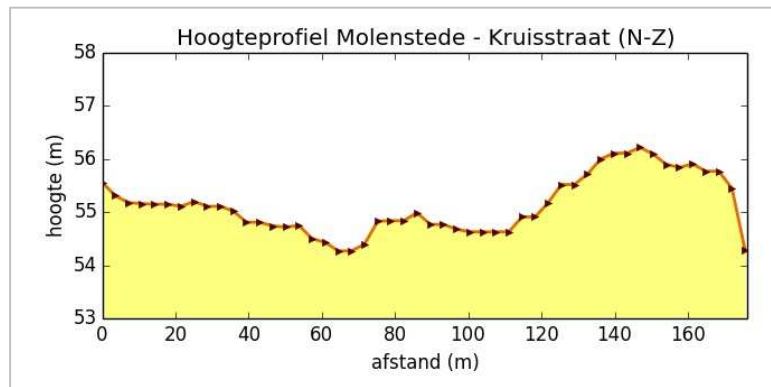
MOKR/02/01/18/5 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018).

MOKR/02/01/18/6 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018).

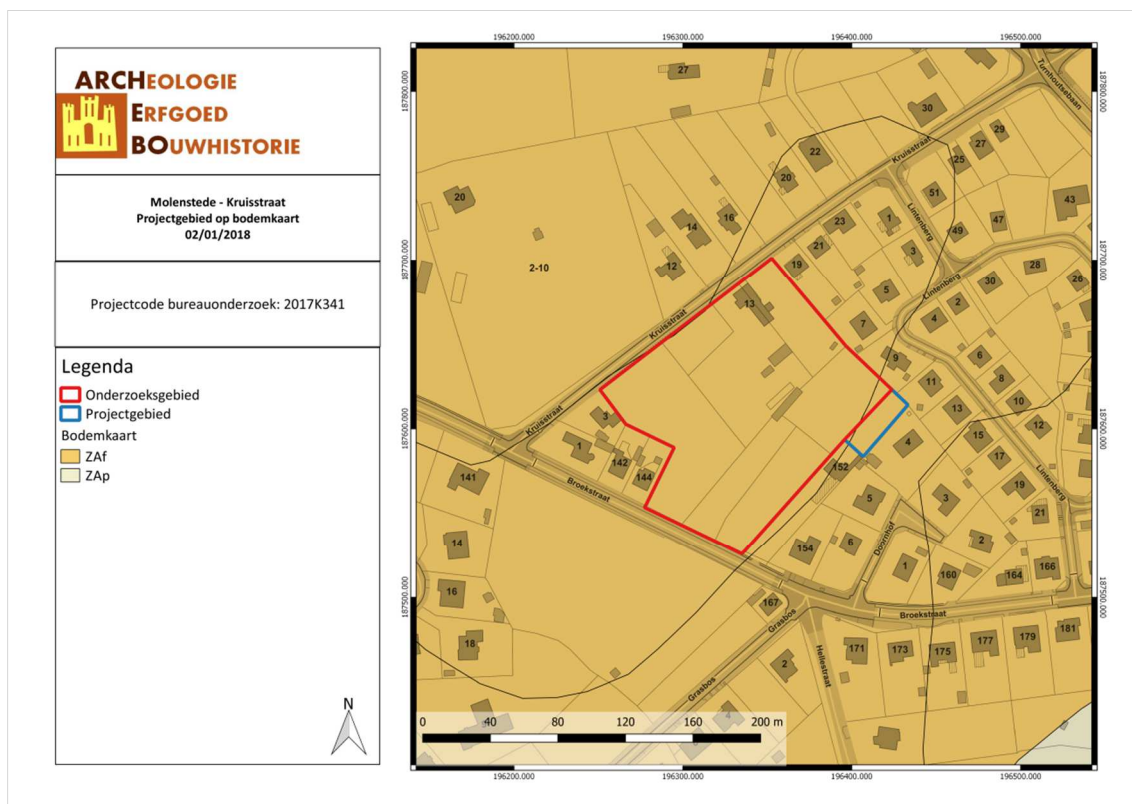

Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het onderzoeksgebied (Geopunt, 2018).

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Bodem, erosie & bodemgebruik

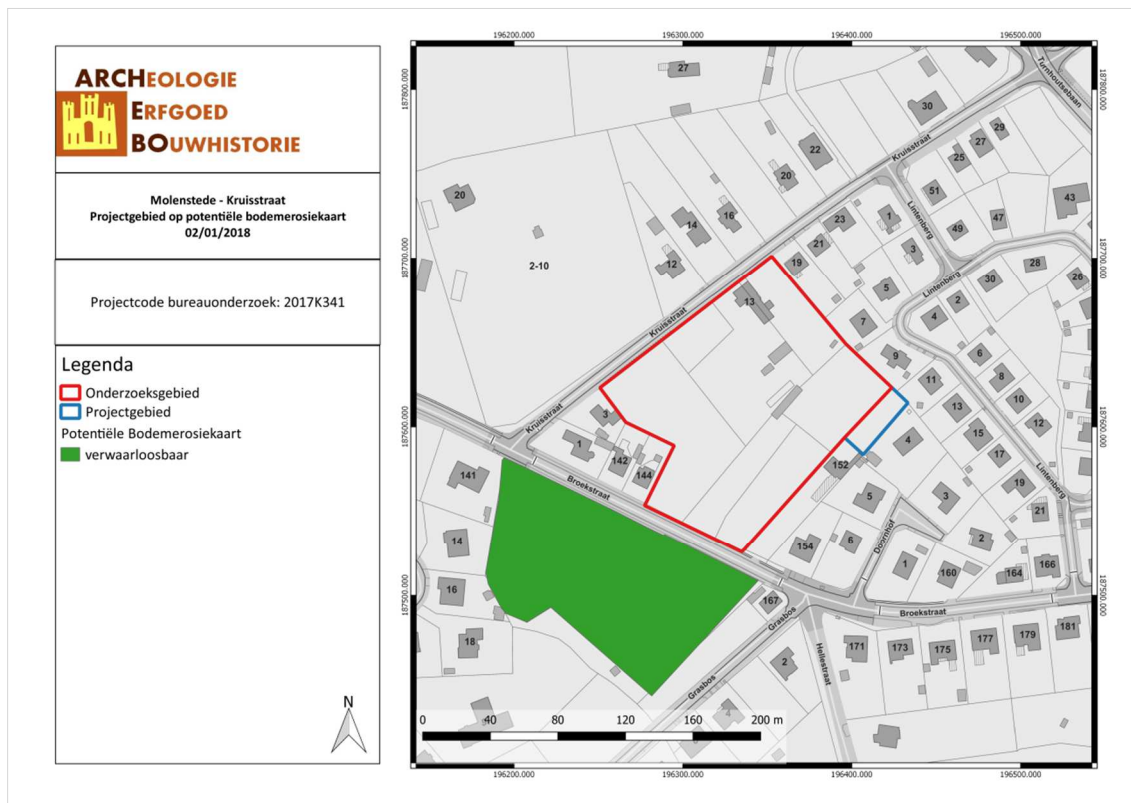
Volgens de bodemkaart van Vlaanderen staat het onderzoeksgebied gekarteerd als ZAf. Dit is een zeer droge tot matig natte zandgrond met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont.

MOKR/02/01/18/7 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018).

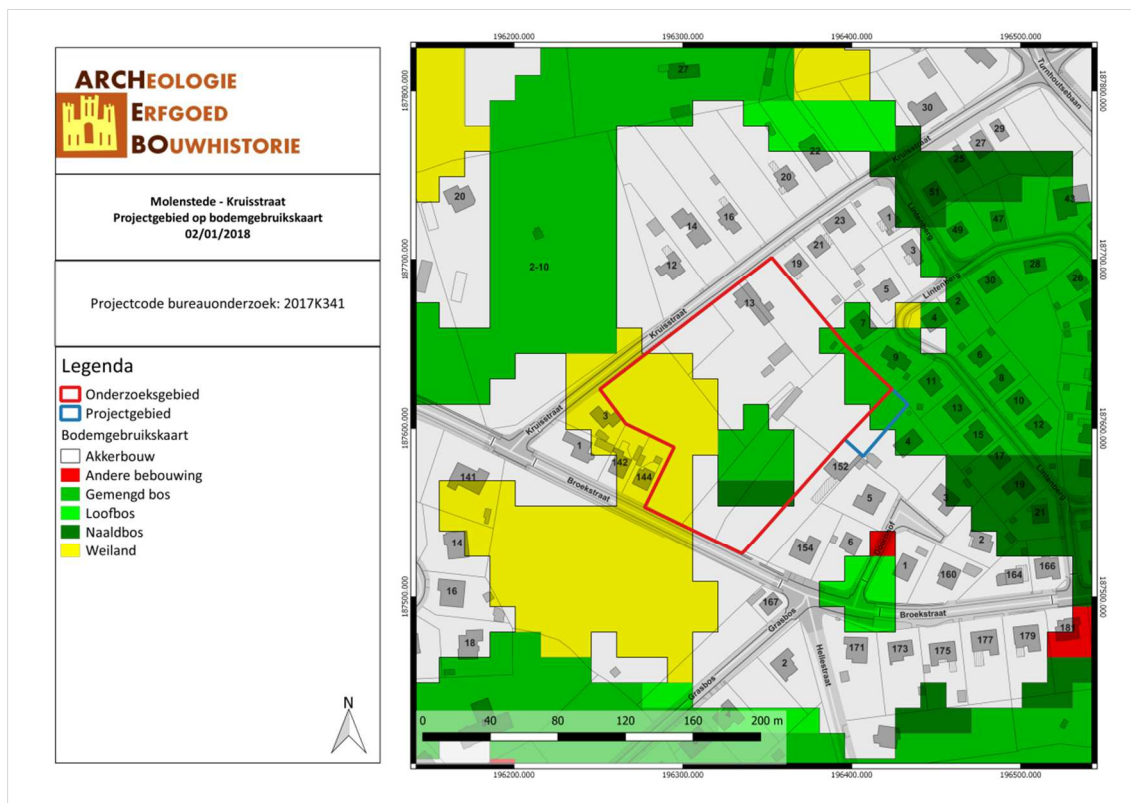
De potentiële bodemerosiekaart toont de schatting van de gemiddelde jaarlijkse bodemerosie door water en bewerking per perceel. Het onderzoeksgebied zelf is niet gekarteerd. Het perceel net ten zuiden van het onderzoeksgebied staat gekarteerd als verwaarloosbaar.

MOKR/01/02/18/8 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Potentiële Bodemerosiekaart (Geopunt, 2018).

Op de bodemgebruikskaart staat het onderzoeksgebied gekarteerd als 'weiland', 'loofbos' en 'naaldbos'.

MOKR/02/01/18/9 - Digitale aanmaak

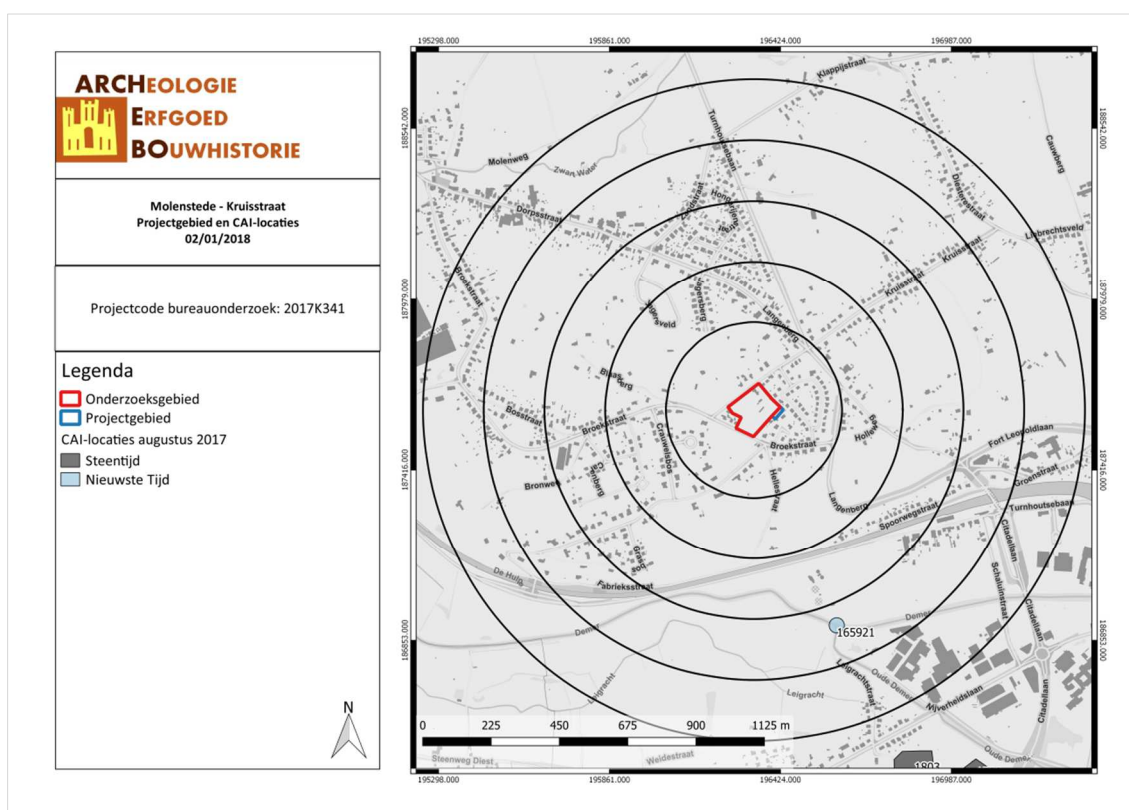
Figuur 15: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de Bodemgebruikskaart (Geopunt, 2018).

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Op het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens bekend. Binnen een straal van 1 km is slechts één archeologische waarde bekend: een 19de-eeuwse brug over de Demer. Net buiten deze straal bevinden zich nog twee archeologische waarden.

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
165921	Sluis / Brug in Demer	19 ^{de} eeuw
1799	Lithisch materiaal	Mesolithicum
1803	Lithisch materiaal	Steentijd

MOKR/02/01/18/10 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018).

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

De naam Molenstede wordt duidelijk gevormd door de woorden molen en stede. Met stede wordt plaats bedoeld. Zo is Molenstede “de plaats bij de molen”. De oudste vermelding dateert van 1253, in een document van Willem van Rijkel, abt van Sint-Truiden. De villa Molenstede hoort oorspronkelijk toe aan de abt van Sint-Truiden. Later schenkt de abdij de helft van de villa Molenstede aan de heren van Diest. Dit moet zo rond 1230-1258 geweest zijn.

Uit dit alles kan afgeleid worden dat Molenstede deel uitmaakte van de oude Frankische villa Schaffen, die graaf Robertus in 741 of 742 aan de abdij van Sint-Truiden schenkt. Van de 13de tot de 18de eeuw behoort Molenstede, samen met Schaffen, het huidige Kaggevinne en delen van Webbekom en Assent,

tot de heerlijkheid Kaggevinne. Deze Heerlijkheid is eigendom van de Heer van Diest en wordt in 1301 “buten int sheren lande van Dyste’ genoemd.

Vanaf de 16de eeuw wordt het land buiten Diest opgedeeld in Kaggevinne-Kempens, aan de Kempische zijde en Kaggevinne-Lovens, aan de Leuvense zijde. Kaggevinne-Kempens omvat Schaffen en Molenstede, Kaggevinne-Lovens omvat het huidige Kaggevinne en zoals gezegd delen van Webbekom en Assent. Deze bestuursvorm blijft in voege tot aan de Franse Revolutie. In 1795 beslist het Franse Bestuur dat Kaggevinne-Kempens voortaan de gemeente Schaffen vormt.

Eertijds waren er in Molenstede twee schansen. Deze dienden om in tijden van oorlog of beroering de burgers een veilig onderkomen te bezorgen. Resten van deze schansen zijn nog te zien in de Bosmansstraat (het vroegere Bosmanseynde) en in het Bolhuisbroek, enkele tientallen meters van de huidige Bolhuishoeve.

Molenstede maakt tot begin 1900 deel uit van de gemeente Schaffen. In mei 1900 wordt Molenstede een zelfstandige gemeente. Tijdens de eerste wereldoorlog slaan de Duitsers in Molenstede ongemeen hard toe. Op 20 augustus 1914 worden 31 huizen in brand gestoken en 11 burgers worden op hun erf vermoord.

In 1977, als gevolg van de fusies der gemeenten, wordt Molenstede een deelgemeente van Diest.¹

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

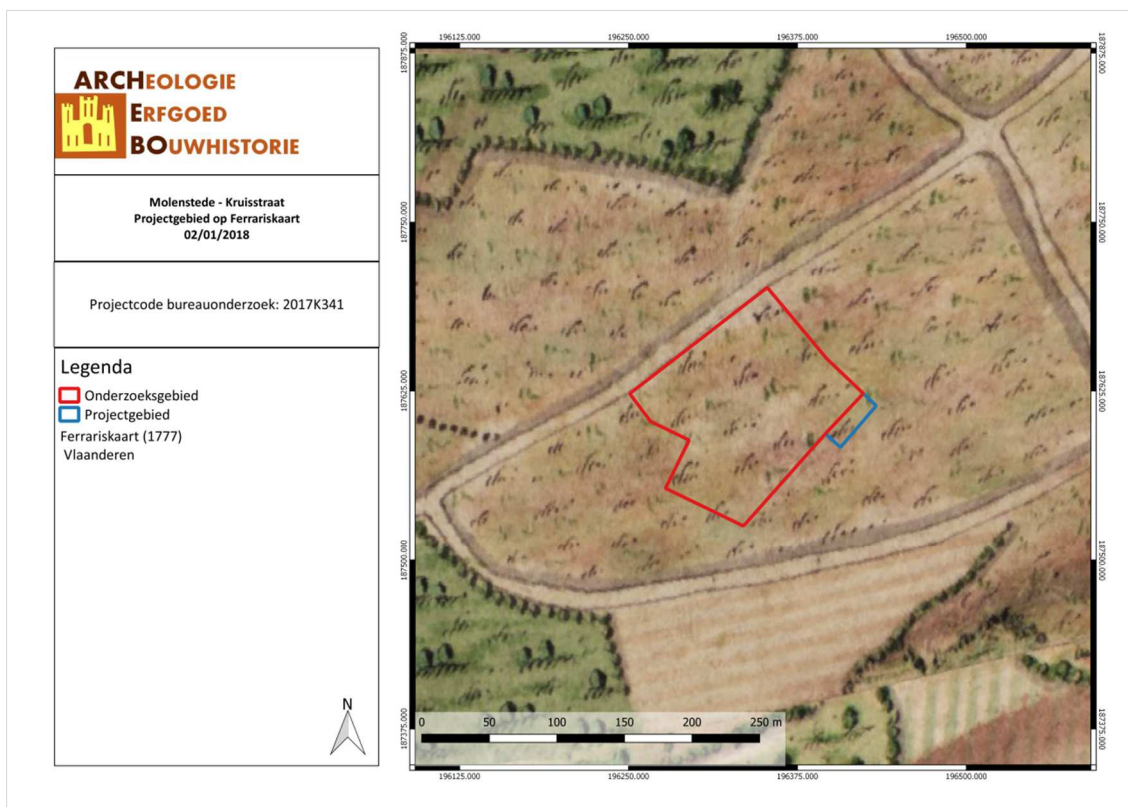
Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.

Op de Ferrariskaart staat het projectgebied aangeduid als braakliggend of heidegebied. De huidige Kruisen Broekstraat worden reeds weergegeven op deze kaart. Het projectgebied is onbebouwd.

¹ <http://www.heemkringmolenstede.be/pagina2.html>, 02/01/2018.

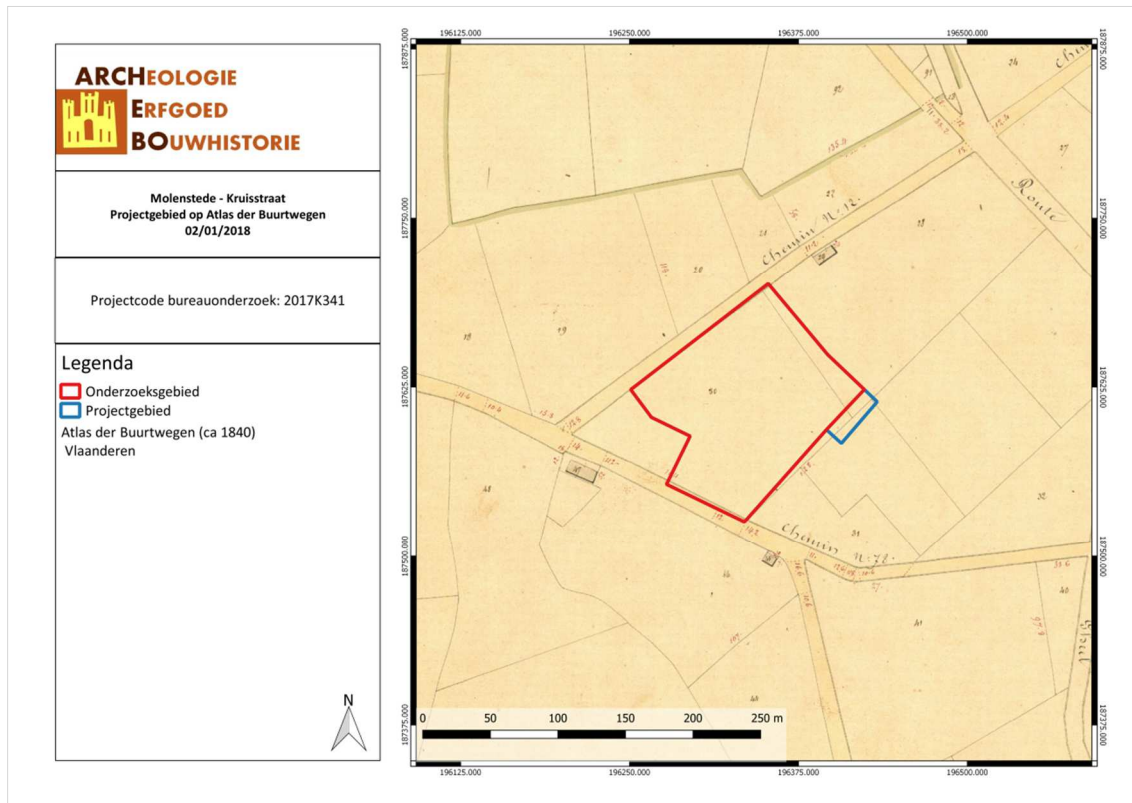
MOKR/02/01/18/11 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018).

De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De wetgever wilde in 1841 ondubbelzinnig aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Bedoeling was dus een inventarisatie te maken van alle 'openbare' wegen en 'private wegen met openbare erfdienstbaarheid'. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Voetwegen zijn smalle wegen (soms maar 1 meter breed) en de bedding behoort gewoonlijk toe aan de aangelanden. In de periode 1843-1845 werden voor alle gemeenten leggers, openbare registers, van de buurtwegen opgemaakt. Deze zijn de geschiedenis ingegaan als Atlassen der Buurtwegen. Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.²

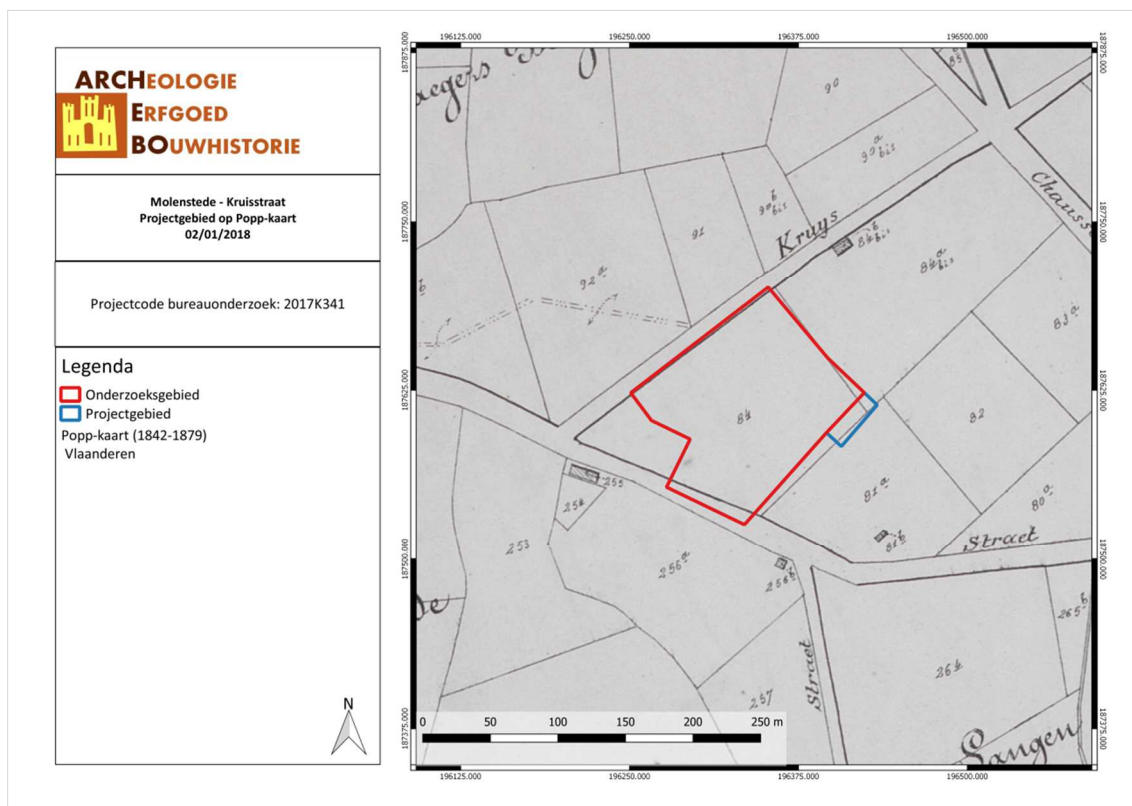
De Atlas der Buurtwegen toont ongeveer dezelfde situatie als deze aanwezig op de Ferrariskaart.

² GEOPUNT VLAANDEREN, 'Atlas der Buurtwegen', op: www.geopunt.be, laatst geraadpleegd op 28 maart 2018.

MOKR/02/01/18/12 - Digitale aanmaak

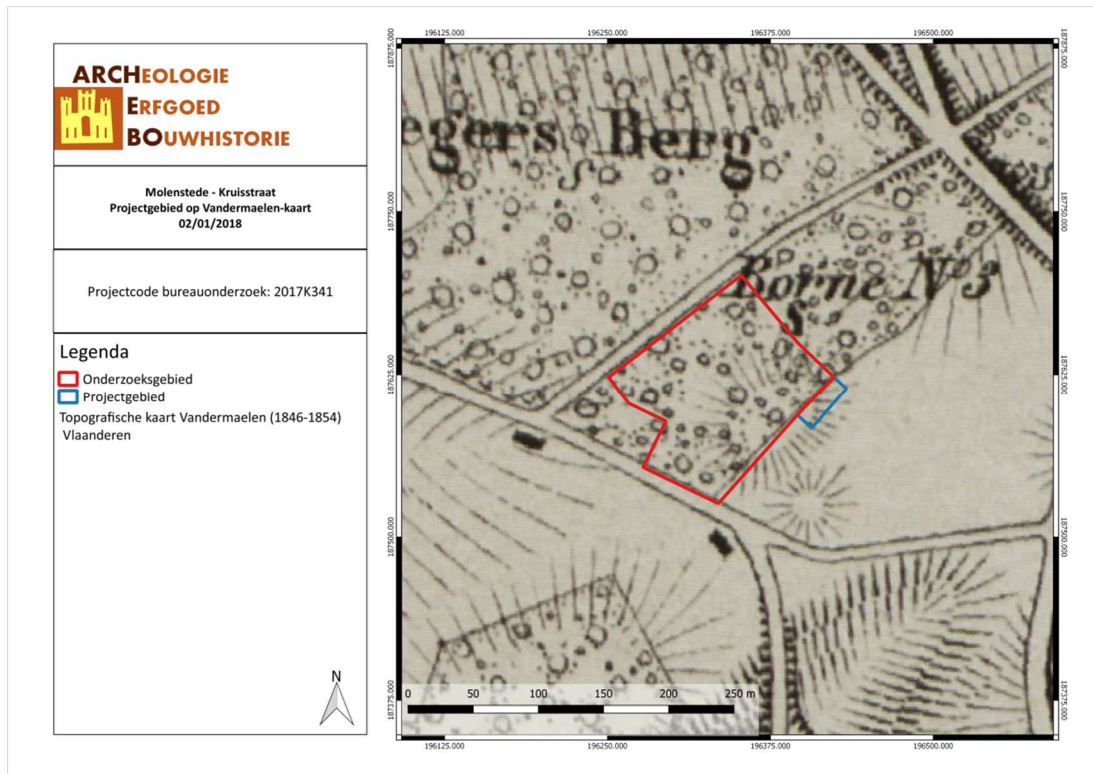
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018).

MOKR/02/01/18/13 - Digitale aanmaak

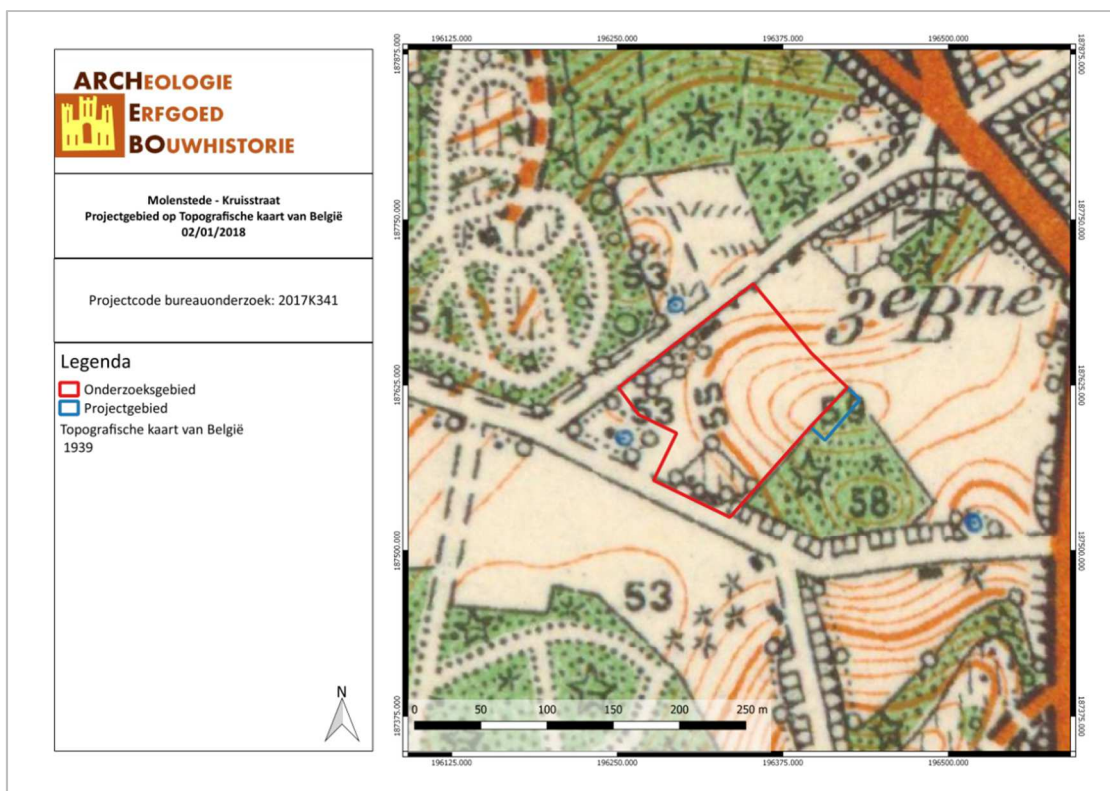
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Popp-kaart (Geopunt, 2018).

Ook de Vandermaelenkaart (1846-1854) en Popp-kaart (1842-1879) geven een gelijkaardig beeld weer. Op eerstgenoemde kaart wordt het terrein evenwel weergegeven als dennenbos.

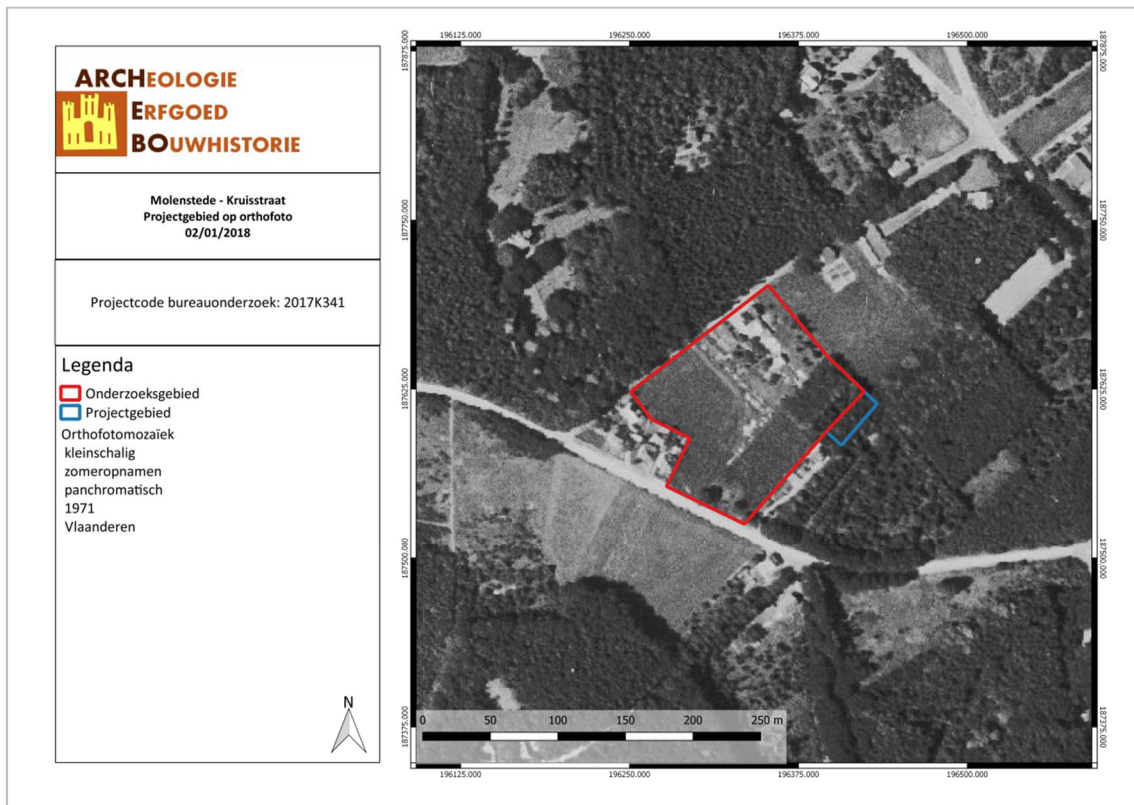
MOKR/02/01/18/14 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018).

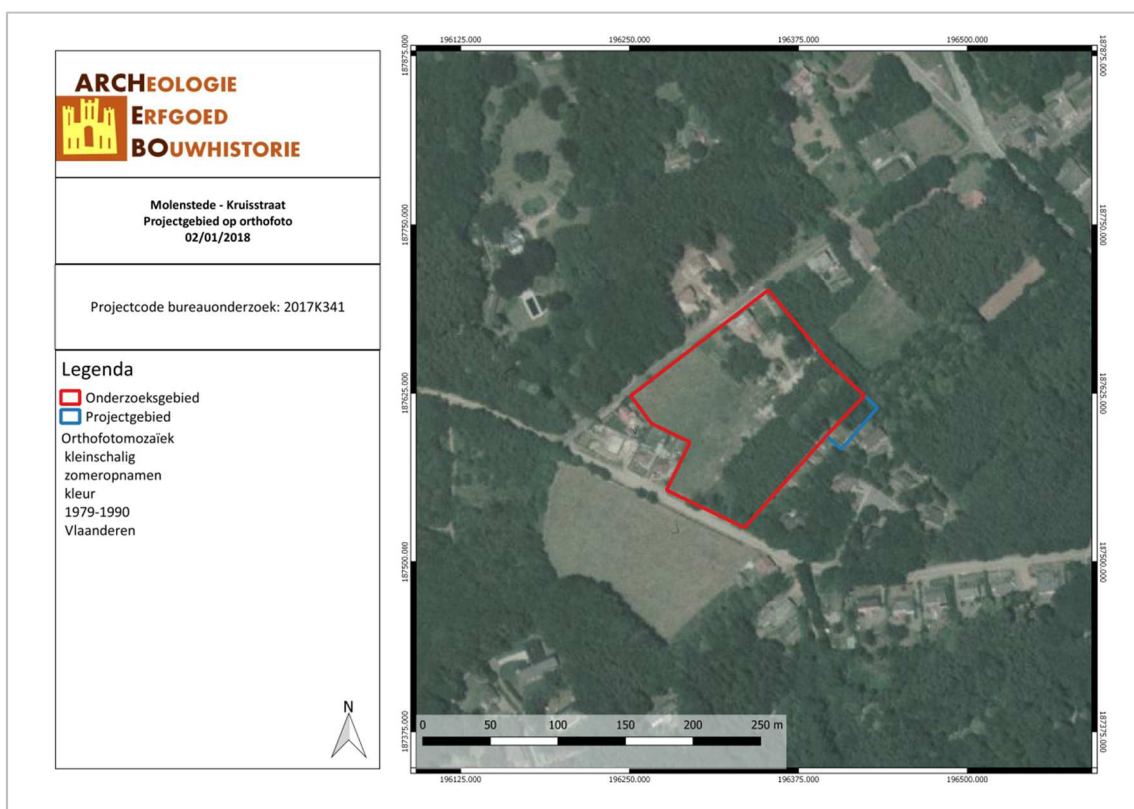

MOKR/02/01/18/15 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018).

MOKR/02/01/18/16 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018).

MOKR/02/01/18/17 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de orthofoto van 1979-1990 (Cartesius, 2018).

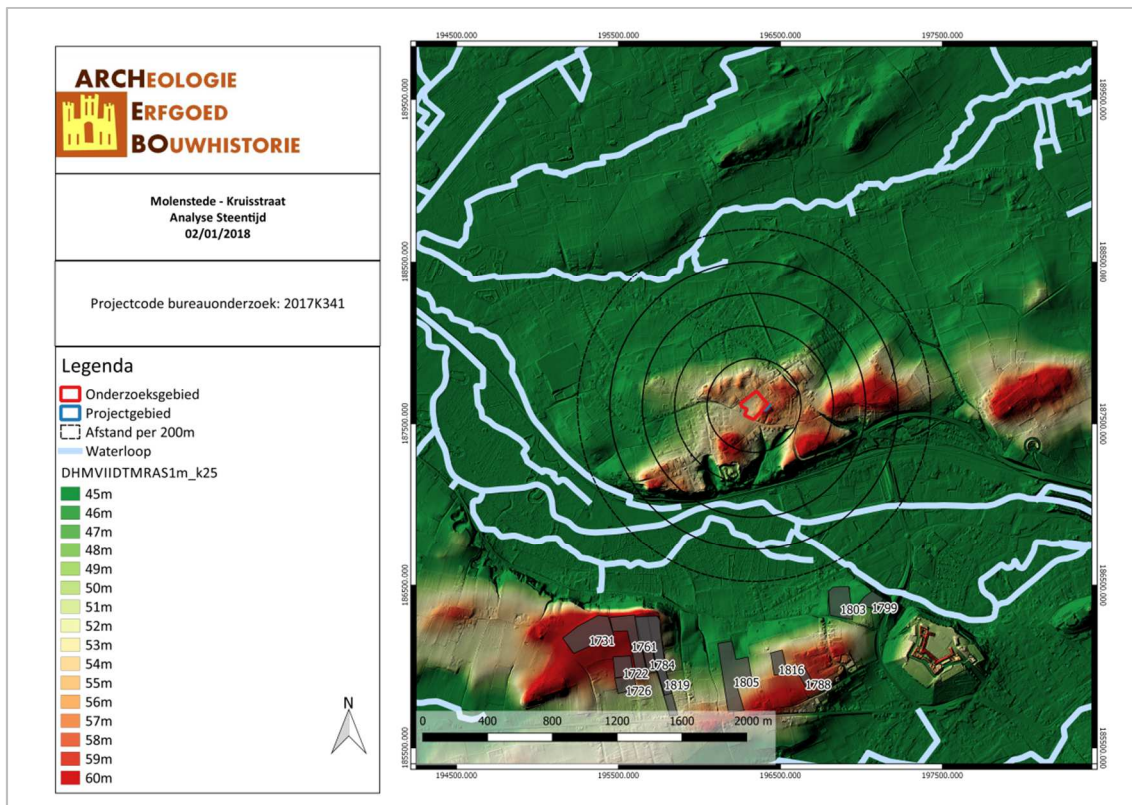
Op de topografische kaart van 1939 valt de eerste bebouwing binnen het projectgebied waar te nemen. toont het projectgebied nog steeds weinig bebouwd. Aan de hand van de orthofoto's uit 1971 en 1979-1990 wordt duidelijk dat het de huidige te slopen bebouwing betreft.

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Binnen een straal van één kilometer bevindt zich welgeteld een archeologische waarde. Het betreft restanten van een 19de-eeuwse brug over de Demer. Net buiten deze straal bevinden zich enkele gekende steentijdsites.

Historisch kaartmateriaal toont aan dat er pas aan het begin van de 20ste eeuw bebouwing verscheen binnen het projectgebied. Naar alle waarschijnlijkheid betreft het de huidige te slopen bebouwing.

De geografische ligging van het onderzoeksgebied, op een plateau op geringe afstand van water, zorgt er voor dat de potentiële sporen en artefacten zo ver kunnen teruggaan als de Steentijd. Op onderstaande kaart wordt zelfs duidelijk dat de gekende steentijdsites uit de nabije omgeving steeds op gelijkaardige plekken gevonden werden; op de helling van of boven op een plateau op geringe afstand van water.

MOKR/02/01/18/18 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van waterwegen en gekende steentijdsites (Geopunt, 2018).

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Landmeterskantoor Vanderwegen bvba een archeologienota opgemaakt voor percelen gelegen aan de Kruis- en Broekstraat. In totaal worden 23 bouwzones en wegenis op het terrein voorzien. De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt ongeveer 16280 m².

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens bekend. Ook binnen een straal van 1 kilometer is slechts één CAI melding bekend. Het betreft de restanten van een 19de-eeuwse brug over de Demer. Net buiten deze straal bevinden zich enkele gekende steentijdsites.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

De eerste bebouwing binnen het projectgebied verscheen aan het begin van de 20ste eeuw. Luchtfoto's maken duidelijk dat het allicht de huidige te slopen bebouwing betreft. Algemeen kunnen we stellen dat deze bebouwing zich in de noordelijke periferie van het projectgebied bevindt.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitsel gemaakt worden in de te verwachten structuren. De potentiële sporen en artefacten kunnen zover teruggaan als de Steentijd.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

De bebouwing heeft zich steeds tot de noordelijke periferie van het projectgebied beperkt. Hierdoor is de kans op verstoring van het projectgebied relatief klein.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Landmeterskantoor Vanderwegen bvba een archeologienota opgemaakt voor percelen gelegen aan de Kruis- en Broekstraat. In totaal worden 23 bouwzones en wegenis op het terrein voorzien. De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt ongeveer 16280 m².

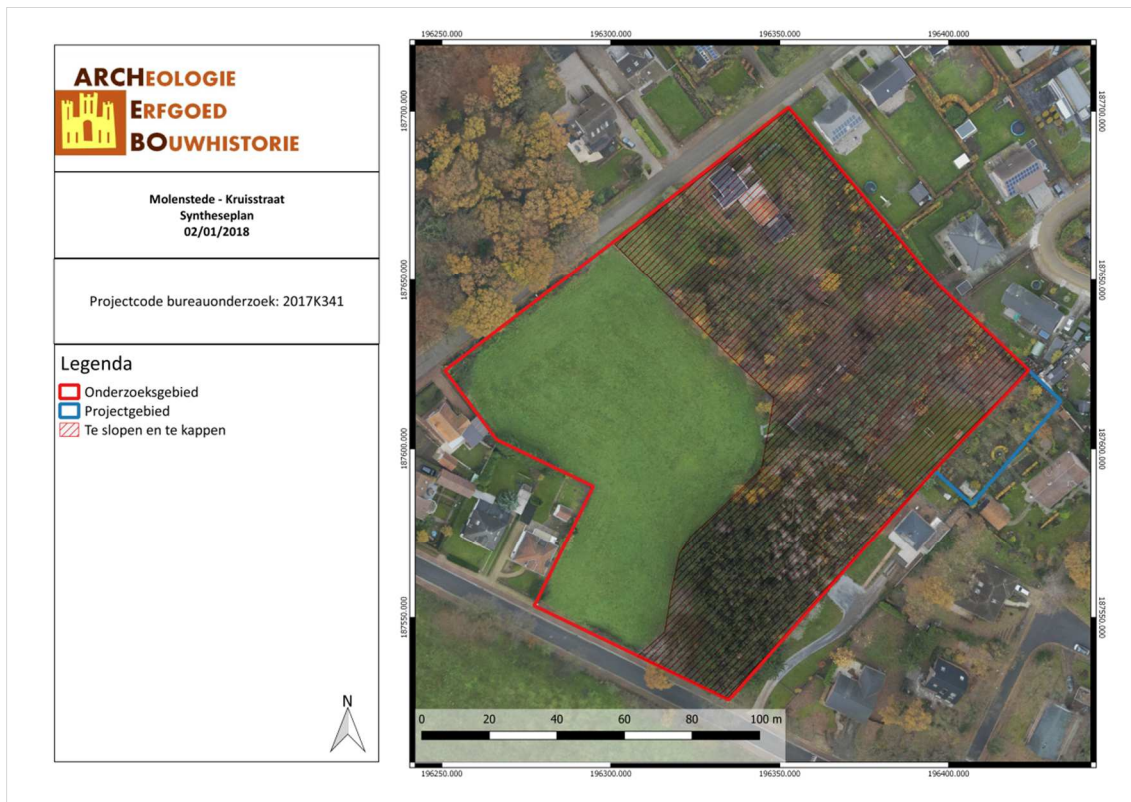
Binnen het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens bekend. Ook binnen een straal van 1 kilometer is slechts één CAI melding bekend. Het betreft de restanten van een 19de-eeuwse brug over de Demer. Net buiten deze straal bevinden zich enkele gekende steentijdsites. De geografische ligging van het terrein op een plateau op geringe afstand van water, zorgt er voor dat potentiële sporen en artefacten op het terrein zo ver kunnen teruggaan als de Steentijd.

Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er bebouwing aanwezig was binnen het projectgebied sinds het begin van de 20ste eeuw. Het betreft naar alle waarschijnlijkheid de huidige te slopen bebouwing die zich in de noordelijke periferie van het projectgebied bevindt. Plaatselijk kan het terrein dan ook verstoring kennen.

Op de bodemkaart wordt het terrein weergegeven als een ZAf-bodem. Deze kan omschreven worden als een zeer droge tot matig natte zandgrond met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor percelen gelegen aan de Kruis- en Broekstraat in Molenstede. Het bureauonderzoek toonde aan dat binnen het onderzoeksgebied weinig tot geen verstoring verwacht wordt en dat potentiële archeologische sporen en artefacten binnen het onderzoeksgebied zo ver kunnen teruggaan als de Steentijd.

MOKR/02/01/18/19 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Synthesepan (ARCHEBO bvba, 2018).

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Gezien de kans dat er binnen het plangebied nog intacte archeologische resten aanwezig zijn, stelt ARCHEBO bvba verder vooronderzoek voor. De voorgestelde uitvoeringswijze van het archeologisch onderzoek is het onderwerp van het Programma van Maatregelen.

5 BIBLIOGRAFIE

Online bronnen:

Inventaris Onroerend Erfgoed. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

Geopunt Vlaanderen. <http://www.geopunt.be/>.

Heemkundige kring Molenstede. <http://www.heemkringmolenstede.be/>.

Databank Ondergrond Vlaanderen. <https://dov.vlaanderen.be/>.

Cartesius. <https://www.cartesius.be/>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij verkavelingsvergunningen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018).	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	6
<i>Figuur 4: Het projectgebied gezien vanaf de Broekstraat (Google Street view, 2010).</i>	8
Figuur 5: Het projectgebied gezien vanaf de Kruisstraat (Google Street View, 2010).	8
Figuur 6: Projectgebied gezien vanaf de Kruisstraat (Google Street View, 2010).....	9
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	9
Figuur 8: Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018).	10
Figuur 9: Toekomstplan (Landmeterskantoor Vanderwegen bvba, 2018).....	10
Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	12
Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018).	12
Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het onderzoeksgebied (Geopunt, 2018).....	13
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018).	13
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Potentiële Bodemerosiekaart (Geopunt, 2018).....	14
Figuur 15: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de Bodemgebruikskaart (Geopunt, 2018).....	14
Figuur 16: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018).	15
Figuur 17: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	17
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018).....	18
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Popp-kaart (Geopunt, 2018).	18
Figuur 20: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018).	19
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018).	19
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018).	20
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de orthofoto van 1979-1990 (Cartesius, 2018).....	20
Figuur 24: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van waterwegen en gekende steentijdsites (Geopunt, 2018).....	21
Figuur 25: Syntheseplan (ARCHEBO bvba, 2018).	23

7 PLANNENLIJST

MOKR/02/01/18/1 - Digitale aanmaak	6
MOKR/02/01/18/2 - Digitale aanmaak	6
MOKR/02/01/18/3 - Digitale aanmaak	9
MOKR/02/01/18/4 - Digitale aanmaak	10
MOKR/02/01/18/5 - Digitale aanmaak	12
MOKR/02/01/18/6 - Digitale aanmaak	12
MOKR/02/01/18/7 - Digitale aanmaak	13
MOKR/01/02/18/8 - Digitale aanmaak	14
MOKR/02/01/18/9 - Digitale aanmaak	14
MOKR/02/01/18/10 - Digitale aanmaak	15
MOKR/02/01/18/11 - Digitale aanmaak	17
MOKR/02/01/18/12 - Digitale aanmaak	18
MOKR/02/01/18/13 - Digitale aanmaak	18
MOKR/02/01/18/14 - Digitale aanmaak	19
MOKR/02/01/18/15 - Digitale aanmaak	19
MOKR/02/01/18/16 - Digitale aanmaak	20
MOKR/02/01/18/17 - Digitale aanmaak	20
MOKR/02/01/18/18 - Digitale aanmaak	21
MOKR/02/01/18/19 - Digitale aanmaak	23